

Hammonds bewijzen meerwaarde

Leiden ■ Een Hammond met zijn vele registers, bijzondere analoge timbres en zware basen heeft zo zijn charmes. Probleem van dit instrument is wel dat de de organisten elkaar vaak in de weg zitten met hun borstklopperij en een onduidelijke rolverdeling, waardoor een onontwarbare brij ontstaat. Daar hebben Carlo de Wijs en Arno Krijger een oplossing voor gevonden: Van Kemenade's Hammond Sandwich.

Dit kwintet ontstond in 2015 uit een toen festivalproject en is met twee Hammond-orgels deels een reactie op het modeverschijnsel om binnen het r&b-genre twee organisten een *battle* aan te laten gaan.

Het programma is voor de helft opgebouwd rond gospel-gerelateerde stukken met een hardbop-timing. Niet zo vreemd, want de spiritual is sinds de jaren vijftig een vaak terugkerend element in de moderne jazz, zeker die met een orgel.

Ook altsaxofonist Van Kemenades Zuid-Afrikaans getinte 'Sol Afrique' in de eerste set ligt deels in die traditie. Een mooie rol is weggelegd voor Jeroen Doomernik die zich voor de klankkleur in deze band beperkt tot de bugel. Met zijn intonatie doet zijn frasering denken aan de vloeiende speelwijze van Hugh Masekela.

De band is niet slechts een nieuw vehikel voor de altist: Doomernik, De Wijs en Krijger hebben een evenredig aandeel in de composi-

Paul van Kemenade & Hammond Sandwich zaterdagavond op het podium bij Hot House.

FOTO KEN VOS

ties. Drummer Chris Strik blijft vanaf het begin vooral op de achtergrond en heeft slechts een enkele solobreak. In de eerste set klinkt het kwintet af en toe nog een beetje onwennig, al is de sfeer zoals gebruikelijk bij de goedlachse Van Kemenade zeer ontspannen.

Na de pauze lijkt het samenspel

natuurlijker samen te smelten, zodat ook de rolverdeling tussen de organisten duidelijker wordt. Carlo de Wijs is iemand die graag experimenteert met nieuwe technieken die nieuwe klanken scheppen. Met extra effectapparatuur en het gebruik van een computer die weer analoge klanken doorstuurt

naar het orgel produceert hij steeds onverwachte, gruisige of juist gladdere geluiden. Door het specifieke karakter van de attaque en de omfloerste kleur van het Hammond orgel roept dat associaties op met futuristische soundtracks van enkele decennia geleden.

Arno Krijger, opzettelijk voor-

Muziek Recensie

Concert: Van Kemenade's Hammond Sandwich. Gehoord: n/a, Hot House, Qbus, Leiden.

zien van kleinere, lichtere luidsprekers, concentreert zich op een meer doordringend geluid dat vooral tot zijn recht komt in zijn compacte en heldere solowerk.

Beide organisten maken gelukkig ook efficiënt gebruik van hun baspedalen, helemaal niet vanzelfsprekend bij muzikanten die het instrument vooral als modegril hanteren.

Een hoogtepunt in de tweede set is de combinatie van Van Kemenades composities 'Hospel' en 'It Still Is' waarbij opzettelijk overdreven gospelfraseringen met veel blue notes overgaan in een opzweepend funkritme. De altsax van de leider snijdt als een mes door de vette boter van het ensemblegeluid.

Dat de *spiritual jazz* nu een wederopleving doormaakt, is wel te merken aan deze band. Misschien iets te veel van dit aspect wordt benadrukt door de toegift: een korte versie van *Sweet Emma* van Cannonball Adderley, die net als eerder Horace Silver de zwarte Amerikaanse kerkmuziek terugbracht in de jazz.

Ken Vos

MA 13/01/2020